

Persbericht

Den Haag, 5 oktober 2005

Prins Claus Fonds voor
Cultuur en Ontwikkeling

Prins Claus Prijs 2005 voor Zuid-Afrikaanse cartoonist Zapiro, alias Jonathan Shapiro.

Op woensdag 7 december a.s. ontvangt de Zuid-Afrikaanse cartoonist Zapiro, alias Jonathan Shapiro (1958, Zuid-Afrika) in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam de Prins Claus Prijs van € 100.000

De prijs aan Zapiro vormt een erkenning voor zijn rol in sociale en culturele ontwikkeling. Met zijn satirische prenten plaatst hij kritische kanttekeningen bij de huidige sociale en politieke situatie van Zuid-Afrika, het Afrikaanse continent en de rest van de wereld. De prijs sluit aan bij het nieuwe thema van dit jaar: Humor en Satire. De tien andere laureaten zullen hun prijs van € 25.000 in hun eigen land in ontvangst nemen.

De Prins Claus Prijzen worden door het Prins Claus Fonds voor Cultuur en Ontwikkeling sinds 1997 jaarlijks toegekend aan kunstenaars, denkers en culturele organisaties in met name Afrika, Azië, Latijns-Amerika en de Caraïben. Het Fonds eert de laureaten voor hun oeuvre en inzet op het gebied van cultureel en maatschappelijk engagement. Dit jaar worden laureaten gehuldigd voor hun bijdragen op het gebied van spotprenten en journalistiek, theater, dans, beeldende kunst en cultureel erfgoed. Dit jaar worden voor het eerst prijzen toegekend aan laureaten in de Democratische Republiek Congo en in Armenië. In de loop der jaren heeft het Prins Claus Fonds gekozen voor thema's die de relatie tussen cultuur en ontwikkeling gestalte geven. Dit jaar is het thema 'Humor en Satire'. Overal ter wereld gebruiken schrijvers, musici, kunstenaars, cabaretiers en cartoonisten humor en satire om hun kritische visie te geven op de omstandigheden waarin ze leven.

Laureaten van wie het werk wordt gekenmerkt door humor en satire:

Hoofdprijs van € 100.000

Zapiro, alias Jonathan Shapiro (1958, Zuid-Afrika) is een cartoonist wiens werk dagelijks te vinden is in toonaangevende Zuid-Afrikaanse kranten, in publicaties van mensenrechten- en bijstandsorganisaties en in de internationale pers. In de jaren 80 werkte hij voor anti-apartheid groeperingen. Zijn spotprenten staan bekend om hun trefzekere details en rake teksten. Met zijn satirische prenten stelt Zapiro ongerijmdheden en tegenstrijdigheden aan de kaak, brengt maatschappelijke kwesties onder de aandacht en plaatst vraagtekens bij politieke en maatschappelijke dogma's en clichés. Vanuit een klimaat van raciale en sociale spanningen in Zuidelijk Afrika en de rest van de wereld werpt Zapiro zijn vlijmscherpe blik op nationale en internationale kwesties. Zijn tekeningen blijken een doeltreffend instrument voor maatschappelijke en culturele ontwikkeling. Hij geeft les aan jonge cartoonisten in Zuid-Afrika en leidt zo een nieuwe generatie op, gemotiveerd om de traditie van satire voort te zetten. De Prins Claus Prijs wordt toegekend aan Zapiro voor de hoge kwaliteit van zijn oeuvre en zijn gevatte en scherpzinnige commentaar op de sociale en politieke omstandigheden van de regio, in een tijd waarin grote behoefte is aan kritische analyses.

Het Prins Claus Fonds is een platform voor interculturele uitwisseling. In samenwerking met personen en organisaties in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en de Caraïben realiseert het Fonds eigentijdse activiteiten en publicaties op het gebied van cultuur en ontwikkeling. De Prins Claus Prijzen maken deel uit van dit beleid.

Prins Claus Fonds
Hoge Nieuwstraat 30
2514 EL Den Haag
Nederland

tel 070.427.4303
fax 070.427.4277
info@princeclausfund.nl
www.princeclausfund.org

De Prins Claus Prijzen 2005 van € 25.000

Lenin El-Ramly (1945, Egypte) is schrijver van komedies. Op gedurfde wijze plaatst hij vraagtekens bij sociale conventies, de hypocrisie en onverdraagzaamheid van de Egyptische samenleving en de Arabische wereld. Zijn oeuvre omvat populaire televisie-series, experimenteel theater, een veertigtal toneelstukken en twaalf films. Hij beheerst uiteenlopende genres als klucht, parodie, satire en absurdistisch theater. El-Ramly krijgt de Prins Claus Prijs voor zijn politieke satire en komedie, en de manier waarop hij het evenwicht weet te bewaren tussen populair vermaak en serieuze sociale, politieke en ideologische satire.

Slamet Gundono (1966, Indonesië) is een moderne wajangspeler (traditioneel poppenspel) en multidisciplinair kunstenaar. Hij ontvangt de Prins Claus Prijs voor de wijze waarop hij – met behoud van traditie – het wajangspel in idioom en stijl vertaalt naar de huidige tijd. Hij laat zien dat een traditionele kunstvorm een krachtig en aansprekend medium kan zijn om hedendaagse kwesties aan de orde te stellen. Slamet Gundono wijst op de vitaliteit van mensen aan de zelfkant, de plattelandsbevolking en de kansarmen.

Edgar Langeveldt (1969, Zimbabwe) is een stand-up comedian, zanger en acteur in een snel veranderend Zimbabwe. Met zijn uitgesproken standpunten steekt hij met iedereen de draak, ook met zijn eigen 'gekleurde' gemeenschap. De Prins Claus Prijs eert Edgar Langeveldt voor zijn analytische satire en zijn optredens waarmee hij tegenstrijdigheden, ongelijkheid en sociaal onrecht blootlegt en vrijplaatsen schept.

Michael Poghosian (1954, Armenië) is een populaire acteur, zanger en cabaretier. Hij heeft een breed scala aan theatrale karakters gecreëerd, van wie de uitspraken geveugelde uitdrukkingen zijn geworden in Armenië. Door middel van spot en kritische kanttekeningen legt hij meedogenloos de vinger op de problemen van een samenleving in transitie. Hij ontvangt de Prins Claus Prijs voor zijn gebruik van toneel en satire als stimulans voor een open samenleving en democratie in Armenië.

Joaquin Salvador Lavado, alias Quino (1932, Argentinië) is een cartoonist, wiens humor en ironie sociale ongelijkheid en machtsverhoudingen blootleggen. Zijn humor is absurd en surrealistisch en zijn verbeeldingskracht kent geen grenzen. Quino's bekendste figuur is *Mafalda*, een nieuwsgierig meisje met uitgesproken meningen en een tegenpool van alles wat met het dagelijks leven, sleur, bureaucratie en conventies te maken heeft. Zijn oeuvre omvat geïllustreerde boeken, tekenfilms en werk dat in Latijns-Amerika maar ook daarbuiten is gepubliceerd.

Ibrahim Nabavi (1958, Iran) vindt het zijn taak als satiricus om mensen die misvattingen verbreiden te ontmaskeren. Met bijtende humor parodieert hij officiële toespraken en verklaringen en ondergraaft hij aantijgingen en drogredeneringen. Bij de Iraanse pers heeft Nabavi in zijn eentje een lange traditie van politieke satire in ere hersteld, hoewel hij gevaar liep te worden gearresteerd. In 2002 werd hij tot 18 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

Chéri Samba (1956, Democratische Republiek Congo) is één van de meest getalenteerde vertegenwoordigers van het Congolees traditioneel populaire schildergenre dat gebruik maakt van humor, maatschappij-analyse en politieke satire. Zijn werk heeft andere kunstenaars aangemoedigd de goede en slechte kanten van hun samenleving te verbeelden, in weerwil van de rampzalige economische toestand en de politieke onrust. Samba's unieke schilderijen hebben internationaal populariteit verkregen. Bovendien aarzelt Samba niet om de wereld te confronteren met de invloed die internationale gebeurtenissen hebben gehad op Afrikaanse samenlevingen.

Laureaten op het gebied van cultureel erfgoed en dans

Niède Guidon (1933, Brazilië) is hoogleraar archeologie die haar wetenschappelijk onderzoek koppelt aan acties voor milieubehoud, sociaal-economische ontwikkeling en gemeenschapswerk. Haar publicaties, die wereldwijd waardering genieten, concentreren zich op prehistorische rotstekeningen in de oudste nederzettingen aan de Atlantische kust van Zuid-Amerika. Guidon heeft een groot aantal prehistorische vindplaatsen en tekeningen ontdekt en beschermt die vroeg-menselijke bewoning aantonen in het *Parque Nacional Serra da Capivara* in noordoost Brazilië.

Abdul Sheriff (1940, Zanzibar, Tanzania) is een toonaangevende autoriteit op het gebied van de geschiedenis en culturen van de Indische Oceaan. Hij speelt een cruciale rol bij het behoud en het revitaliseren van het cultureel erfgoed van Zanzibar. Na zijn pensionering als hoogleraar geschiedenis aan de Universiteit van Dar es Salaam, werd hij adviseur op het gebied van het nationaal erfgoed en hoofdconservator van de musea van Zanzibar. Hij heeft de afgelopen jaren het Museum voor geschiedenis en cultuur van Zanzibar ingericht, met lokale mensen en middelen. Hij heeft gepubliceerd over de geschiedenis en het cultureel erfgoed van het eiland, met bijzondere aandacht voor de gebouwde omgeving van Zanzibar's hoofdstad *Stone Town*, die op de lijst van wereld-erfgoed van de UNESCO staat.

Opiyo Okach (1962, Kenia) is danser en een vernieuwend choreograaf die de ontwikkeling van een open, moderne en professionele dansgemeenschap in Afrika heeft bevorderd. Als artistiek leider van het dansgezelschap *Gaara Projects* traint hij jonge dansers en ontwikkelt hij moderne dansproducties. Okach betreft het publiek in Oost-Afrika door dorpen kennis te laten maken met nieuwe dansvormen terwijl hij ook zijn reputatie in het internationale circuit handhaaft. Opiyo Okach krijgt de prijs van het Prins Claus Fonds omdat moderne dans dankzij hem een belangrijk deel van de moderne Oost-Afrikaanse artistieke en culturele identiteit is geworden.

Voorstelling door het Senegalese dansgezelschap *Jant-Bi* op 7 december in Amsterdam

Tijdens de uitreiking op 7 december in het *Muziekgebouw aan 't IJ* zal een voorstelling van het Senegalese dansgezelschap *Jant-Bi* met choreografieën van Germaine d'Acogny en Patrick d'Agogny te zien zijn. *Jant-Bi* is een van de partners in het netwerkpartner programma van het Prins Claus Fonds.

Voor informatie over de Prins Claus Prijzen (interviews/beeldmateriaal)
Het Prins Claus Fonds voor Cultuur en Ontwikkeling, telefoon: +31 (0)70.4274303
Christine Wagner: +31 (0)6.55577790, c.wagner@princeclausfund.nl
Annette de Bock: +31 (0)6.23938680, a.debock@princeclausfund.nl

Voor gedetailleerde informatie over de Prins Claus laureaten 2005
en een beknopte overzicht van de laureaten vanaf 1997:
www.princeclausfund.org